

Crònica de la sessió sobre la IATE

JUNTA DIRECTIVA DE LA SCATERM

La sessió *La IATE: un recurs útil per a la traducció?* va tenir lloc el 7 d'octubre de 2019 a l'Institut d'Estudis Catalans (IEC). Tal com indica el títol de l'activitat, l'objectiu de la sessió era reflexionar sobre la utilitat de la IATE —la base de dades terminològica multilingüe de la Unió Europea (UE)— en la traducció. Per a respondre a aquesta pregunta, la Societat Catalana de Terminologia (SCATERM) va organitzar una sessió amb dues parts clarament diferenciades: una presentació de la base de dades i un debat en què van participar representants de perfils d'usuaris diferents.

La sessió va començar amb les intervencions de Miquel-Àngel Sánchez, president de la SCATERM, i Teresa Cabré, presidenta de la Secció Filològica de l'IEC,¹ que foren els encarregats d'inaugurar l'acte. Cabré va valorar-ne l'actualització constant i va afirmar que li interessava saber com es treballava per a millorar la qualitat i la fiabilitat del contingut, ja que els calcs són problemes habituals en els recursos multilingües.

Tot seguit, Paula Zorrilla, gestora de la IATE al Centre de Traducció dels Òrgans de la Unió Europea, va fer la presentació del recurs. Zorrilla va començar amb una breu cronologia d'aquesta base de dades: la primera versió es va estrenar el 2004 i va ser només per a usuaris interns fins al 2007, any en què es va obrir al públic general. Des d'aleshores, la IATE ha estat sempre una eina pública a la qual s'havia anat esmenant el contingut, però no s'havia actualitzat la plataforma. No va ser fins al novembre del 2018 que es va presentar una nova versió de la IATE (les opcions de gestió avançada per als usuaris interns no es van presentar fins al febrer del 2019).

1. Quan es va dur a terme aquesta activitat, Teresa Cabré presidia la Secció Filològica de l'Institut d'Estudis Catalans (IEC). Des del setembre del 2021, però, ocupa la Presidència de l'IEC.

Zorrilla va definir la IATE com una base terminològica conceptual constituïda per fitxes multilingües i amb el contingut documentat. La nova versió de la plataforma havia de mantenir aquesta essència, però adaptar-se al context actual i intentar recollir els comentaris dels usuaris. Per aquest motiu, aquesta nova versió es va desenvolupar des de zero amb tecnologies actuals —principalment, de codi obert, per tenir més flexibilitat. Algunes de les prioritats del Centre de Traducció de la UE van ser la rapidesa en la càrrega dels resultats, el disseny web responsiu, la cerca simultània en diversos camps i la integració amb programes de traducció assistida. A continuació, Zorrilla va fer unes quantes cerques en el nou web per mostrar totes aquestes novetats mitjançant exemples.

Després d'aquesta presentació, va començar la taula rodona, que va moderar el president de la SCATERM, i en la qual van participar Carlota Gurt, de l'Associació Professional de Traductors i Intèrprets de Catalunya (APTIC); Agustí Espallargas, lingüista del Departament d'Assessorament Lingüístic del Parlament de Catalunya, i Marta Grané, cap de Productes i Serveis del TERMCAT. La traductora Carlota Gurt va valorar molt positivament, a banda de la millora de la interfície d'aquesta nova versió de la IATE, els nous filtres de cerca. També va recordar que, com que els usuaris externs no poden consultar termes en català, la IATE serveix com a font d'inspiració per a veure què fan altres llengües. Tot seguit, el lingüista Agustí Espallargas va comentar que els textos legislatius generen nova terminologia i la consoliden. Per aquest motiu, va destacar la utilitat de la IATE com a font de contextos per a veure què fan les llengües properes al català, ja que els camps temàtics de les fitxes coincideixen amb els àmbits amb què es treballa al Parlament. A continuació, Marta Grané va explicar que, per al TERMCAT, la IATE és una eina que permet fer estudis de conceptes i veure les opcions per les quals es decanten les altres llengües europees. També va presentar un projecte de traducció al català de termes de la IATE, que s'havia publicat feia poc, en què van participar el TERMCAT i la Universitat Oberta de Catalunya.²

Un cop acabada la taula rodona, Paula Zorrilla va assegurar's de nou a la taula juntament amb els ponents per començar el debat. S'hi van tractar dos temes principals: la presència del català a la IATE i els permisos dels dos tipus d'usuaris existents (externs i interns). Tant els ponents com el públic assistent van insistir en el salt que representaria per als lingüistes catalans que la IATE contingués termes en català. Zorrilla va explicar que la IATE només conté termes en les llengües oficials de la UE, perquè la UE no disposa de recursos per a validar els termes en llengües no oficials. Va afegir, però, que el català és l'única llengua no oficial que

2. Per a més informació, podeu consultar la nota de premsa que va difondre el TERMCAT (<https://www.termcat.cat/ca/actualitat/noticies/termcat-i-la-uoc-creen-diccionari-catala-partir-del-banc-terminologic-la-unio>).

ha fet propostes per a entrar a la IATE i que, de fet, sí que hi ha uns quants termes en català, però només són visibles per als usuaris interns. Tenint en compte que aquest perfil d'usuari està reservat als treballadors de les institucions europees, una de les propostes que es va fer durant el debat va ser la creació d'un usuari intermedi, que pogués consultar els termes que hi ha en català, però no tingués els permisos d'edició que tenen els usuaris interns.

Miquel-Àngel Sánchez va ser l'encarregat de la cloenda de la sessió. En el parlament final va fer èmfasi en l'interès general per la presència del català i també va esmentar la preocupació pels calcs continguts en les fitxes multilingües de la IATE, a la qual ja s'havia referit Cabré en la inauguració de la sessió.